

АРАБЕ́СКИ (від італ. arabesco — арабський) — тип близькосхідної середньовічної орнаментики елліністично-римського походження, для якої характерне поєднання геометричних і стилізовано-рослинних форм, що інколи доповнюються фігуративними та шрифтовими елементами, вигадливо переплетеними у складному ритмі. Стадіальний еквівалент у мистецтві укр. середньовіччя — плетінково-тератологіч. орнамент (різьблені капітелі Борисогліб. собору 12 ст. у Чернігові; мініатюрні

заставки Київ. Євангелія 1393). У широкому розумінні А. — візерунки ускладнено-примхливих обрисів, зокрема гротеск, канделябровий орнамент, мореск, поширені в Європі від часів Ренесансу. В Україні така орнаментика забарвлювалася місц. традиціями (Пересопницьке Євангеліє 1556–61, львів. «Апостол» 1574 І. Федорова та ін. пам'ятки). У 19–20 ст. слово «А.» застосовується також у значенні жанрово-стиліст. ознаки в різних видах не тільки просторових мистецтв («Арабески» М. Гоголя, Харків. молодіж. театр «Арабески» тощо).

М. Р. Селівачов

Бібліографічний опис:

Арабески / М. Р. Селівачов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43147>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).